

Śląskie.
W DOBRYM OBIEGU

***Twój ślad
ma znaczenie!***

Co to są odpady?

***Odpad (śmieć) to każda rzecz, której jej
właściciel pozbywa się, zamierza się
pozbyć lub musi się jej pozbyć.***

Ile śmieci produkujemy w Polsce?

14,3 mln ton rocznie!

**To tak jakby zasypać śmieciami ponad 2000
boisk piłkarskich do wysokości bramki!**

**Każdy z nas dokłada do tego
swoją cegiełkę.**

**Polak produkuje średnio
381,6 kg śmieci w ciągu roku*.**

*dane GUS za 2025 r.

Musimy to zatrzymać!

Czas wcisnąć

STOP!

***Ziemia ma ograniczone
zasoby – nie ma planety B!***

Cykl życia produktu (LCA – Life Cycle Assessment)

Każdy produkt ma swoją drogę:

- **wydobycie surowców**
- **produkcja**
- **transport**
- **konsumpcja**
- **zagospodarowanie po zużyciu
(recykling lub... składowisko).**

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami

ZAPOBIEGANIE / REDUKCJA

**PONOWNE UŻYWANIE /
NAPRAWIANIE**

RECYKLING

ODZYSK ENERGII

UNIESZKODLIWIANIE (SKŁADOWANIE)

Mniej konsumpcjonizmu – stop pułapce "Fast"

***Kupujesz gadżety na jeden sezon i tanie,
sztuczne ubrania (fast fashion)?***

Czas wcisnąć

STOP

***Nadmierna konsumpcja
to główny powód góry odpadów.***

Świadomy konsument – wybieraj jakość

- ➔ **Zanim coś kupisz, pomyśl:
czy naprawdę tego potrzebujesz?**
- ➔ **Jeśli kupujesz – wybieraj materiały
naturalne (len, wełna, bawełna), które
nadają się do recyklingu, zamiast
taniego poliestru.**

Fast fashion a odpady tekstylne

***Tania, sztuczna odzież rozkłada się
setki lat i zatyka sortownie. Zamiast
kupować kolejną bluzę, wymieniaj
się ubraniami ze znajomymi lub
korzystaj z drugiego obiegu.***

Niemarnowanie jedzenia

- ➔ **Ograniczaj jedzenie fast-foodów w jednorazowych plastikach**
- ➔ **Planuj posiłki**
- ➔ **Kupuj tyle, ile zjesz**

Pamiętaj:

**marnowanie jedzenia to też
marnowanie wody i pracy ludzi.**

Odmawiaj jednorazówkam i żyj w stylu "Zero Waste"

➔ ***Miej przy sobie wielorazowy bidon, kubek na kawę i torbę***

➔ ***Zamiast jednorazowych baterii używaj ładowalnych akumulatorów***

Naprawiaj i angażuj się społecznie

***Zepsuło się? Naprawiaj zamiast
wyrzucać. Angażuj się w wolontariat,
dziel się tym, co masz (np. jedzenie,
ubrania, sprzęt sportowy czy książki)
w lokalnych społecznościach.***

Właściwa segregacja w domu – zasada 5 pojemników

***Segregacja to nie opcja,
to **prawny obowiązek**.***

***Dzielimy odpady
na **5 głównych frakcji**
bezpośrednio u źródła.***

Żółty pojemnik – METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

Wrzucamy:

- **plastikowe butelki**
- **nakrętki i kapsle**
- **puszki**
- **kartony po mleku/soku,**
- **opakowania z plastiku i folie**

NIE wrzucamy:

- **zużytego sprzętu elektronicznego**
- **zabawek z elektroniką**
- **opakowań po olejach silnikowych,**
- **baterii**

Niebieski pojemnik – PAPIER

Wrzucamy:

- gazety
- magazyny
- zeszyty
- zgniecione kartony
- tekturę

NIE wrzucamy:

- papieru zafatuszzonego
- brudnych pudełek po pizzy
- tapet
- kalki
- paragonów

Zielony pojemnik – SZKŁO

Wrzucamy:

- **szklane butelki**
- **szklane słoiki**

NIE wrzucamy:

- **ceramiki i fajansu**
- **luster i szyb**
- **żarówek**
- **szkłanek i kieliszków**

Brązowy pojemnik – BIOODPADY

Wrzucamy:

- resztki warzyw i owoców
- pieczywo
- skorupki jaj
- fusy po kawie/herbacie
- liście, trawę i gałęzie

NIE wrzucamy:

- kości i mięsa
- nabiału
- leków
- ziemi i kamieni
- odchodów zwierzęcych

Czarny pojemnik – ZMIESZANE (resztkowe)

Wrzucamy:

to, czego nie da się odzyskać ani wrzucić do innych pojemników (np. pampersy, zatluszczony papier, ceramikę)

NIE wrzucamy:

- **odpadów niebezpiecznych**
- **baterii i elektrośmieci**
- **odpadów, które zbieramy selektywnie**

Złote zasady przygotowania do segregacji

- ➔ **Zgniataj butelki, puszki, duże kartony (to więcej miejsca w Twoim koszu i śmieciarce!)**
- ➔ **Opróżniaj z resztek jedzenia!**
- ➔ **NIE myj opakowań – marnujesz wodę i generujesz ścieki!**

Przydomowe kompostowanie

Posiadasz dom z ogródkiem?

Kompostuj bioodpady!

***Natura w procesie tlenowego
rozkładu zamieni je
w darmowy nawóz (kompost)
dla roślin.***

Odpady niebezpieczne i problemowe – kierunek PSZOK

***Co zrobić ze zużytą elektroniką,
oponami, chemią, bateriami?***

Oddaj je bezpłatnie do

PSZOK-u

***(Punkt Selektywnego Zbierania
Odpadów Komunalnych).***

Co dokładnie przyjmuje PSZOK?

- ***elektrośmieciami (AGD/RTV)***
- ***meble i inne odpady wielkogabarytowe***
- ***opony***
- ***gruz budowlany z remontów domowych***
- ***tekstylia***
- ***przeterminowane leki***
- ***farby, oleje i chemikalia***

Twój lokalny PSZOK – sprawdź to!

Sprawdź w telefonie:

- ➔ Gdzie znajduje się najbliższy PSZOK w Twojej okolicy?***
- ➔ W jakich godzinach działa?***
- ➔ Czy ma limity na opony, gruz lub inne odpady?***
- ➔ Czy obok PSZOK-u funkcjonuje punkt "drugiego życia" lub napraw?***

Jak działają instalacje?

SORTOWNIA: przetwarzanie mechaniczne

***Miejsce, gdzie strumień odpadów
zmieszanych i surowców trafia na
taśmociągi. Za pomocą sit,
separatorów magnetycznych
i optycznych odpady są precyzyjnie
dzielone na frakcje.***

Jak działają instalacje?

FERMENTACJA I KOMPOSTOWNIA: przetwarzanie biologiczne

Kompostowanie:

***rozkład tlenowy bioodpadów
w kontrolowanych warunkach,
dzięki któremu uzyskuje się nawóz.***

Fermentacja:

***rozkład beztlenowy, z którego
odzyskuje się biogaz (zieloną
energię) i nawóz.***

Jak działają instalacje?

***ZAKŁAD TERMICZNEGO
PRZEKSZTAŁCANIA ODPADÓW:
spalanie i odzysk energii***

***Nowoczesne zakłady termicznego
przekształcania odpadów (tzw. spalarnie)
utyлизują odpady resztkowe, produkując
z nich prąd i ciepło.***

Cel Polski: koniec ze składowaniem!

Składowanie (deponowanie na składowiskach) to najgorsza metoda unieszkodliwiania odpadów.

Zgodnie z unijnym prawem, Polska musi drastycznie ograniczyć ilość składowanych odpadów (docelowo do max 10%). Wzrastać natomiast muszą wskaźniki recyklingu odpadów.

Co powstaje w procesie recyklingu?

Tworzywa sztuczne i metale

Plastik ↓

**poliestrowe bluzy,
wykładziny, nowe butelki,
doniczki.**

Metale ↓

**puszki, części rowerowe,
elementy samochodowe.**

Co powstaje w procesie recyklingu?

Szkło, papier, bioodpady

Szkło ↓
nowe słoiki i butelki.

Papier ↓
zeszyty, tektura falista,
papier toaletowy.

Bioodpady ↓
nawóz, biogaz, energia

Co powstaje w procesie recyklingu?

Gruz, opony, drewno

Gruz ↓

podbudowa pod drogi

Opony ↓

***granulat na boiska sportowe
i bezpieczne place zabaw***

Drewno ↓

płyty wiórowe lub biomasa.

Złe postawy – czego *NIE* robimy?

- ✗ Dzikie wysypiska w lasach
(trują glebę i wody)**
- ✗ Spalanie śmieci w piecach/ogniskach
(rakotwórczy dym)**
- ✗ Brak segregacji
(podwyższone opłaty i nieodzyskane surowce).**

Ciekawostki odpadowe dla pokolenia Z.

- ➔ ***Niedopatek papierosa rozkłada się w środowisku nawet 10 lat, uwalniając mikroplastik.***
- ➔ ***Recykling jednej puszki oszczędza tyle energii, ile zużywa telewizor przez 3 godziny!***

***Przyszłość regionu zależy od
naszych codziennych
wyborów. Bądź świadomym
konsumentem.***

***Zamykaj obieg
razem z nami!***

Śląskie.
W DOBRYM OBIEGU

Dziękuję za uwagę!

***Masz pytania?
Czas na ekodyskusję!***

**MATERIAŁ PRZYGOTOWANY W RAMACH
KAMPANII INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ DOTYCZĄCEJ HIERARCHII SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI
REALIZOWANEJ PRZEZ URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

Województwo
Śląskie

Śląskie.
W DOBRYM OBIEGU

WIĘCEJ NA:

WWW.PRZYRODA.SLASKIE.PL

SKANUJ QR